

ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดในกิจการโทรคมนาคม
พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์
และวิธีการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ อันเป็นมาตรการกำกับ
ดูแลล่วงหน้าเพื่อป้องกันมิให้ผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญใช้อำนาจในการจำกัดหรือกีดกัน
การแข่งขันในตลาด สอดคล้องกับหลักการส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและมาตรการเพื่อป้องกัน
มิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม
รวมทั้งสอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑๑) และ (๒๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่
และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการ
กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดในกิจการ
โทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และ
วิธีการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๔ บรรดาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วใน
ประกาศนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๕ ในประกาศนี้

“ตลาดที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ตลาดที่เกี่ยวข้องตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง นิยามของตลาดและขอบเขตตลาดโทรคมนาคม
ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๕๗

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วย
การประกอบกิจการโทรคมนาคม และให้หมายความรวมถึงผู้ได้รับอนุญาตสัมปทาน หรือสัญญา
ให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หรือการสื่อสารแห่งประเทศไทย
อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ใช้บังคับ

“อำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ” หมายความว่า ความสามารถของผู้รับใบอนุญาตที่มีอำนาจตลาดในลักษณะสามารถกีดกันการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้อำนาจของตนในเชิงพฤติกรรมในตลาดที่เกี่ยวข้อง

“ผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติพิจารณาให้เป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในตลาดที่เกี่ยวข้องตามประกาศนี้

“บริษัทย่อย” หมายความว่า บริษัทย่อยของผู้รับใบอนุญาตตามข้อ ๒ (๙) ของประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการควบรวมและการถือหุ้นไขว้ในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ข้อ ๖ เพื่อให้มีมาตรการกำกับดูแลล่วงหน้าในการส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในกิจการโทรคมนาคม ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละตลาดที่เกี่ยวข้องตามประกาศนี้ หรือเพื่อให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๗ ในการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในตลาดที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๖ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดตลาดที่เกี่ยวข้อง

(๒) วิเคราะห์ระดับความมีประสิทธิภาพของการแข่งขันในตลาดที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในตลาดที่เกี่ยวข้อง หากพบว่าตลาดนั้นมีระดับความมีประสิทธิภาพของการแข่งขันต่ำ

ข้อ ๘ ให้ถือว่าตลาดที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้เป็ตลาดที่มีระดับความมีประสิทธิภาพของการแข่งขันต่ำ

(๑) ตลาดที่มีการกระจุกตัวสูง โดยพิจารณาจากค่าดัชนี Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ตลาดที่มีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดสูงและอุปสรรคนั้นไม่ได้มีอยู่แบบชั่วคราว โดยอาจเป็นอุปสรรคด้านโครงสร้าง ด้านกฎหมาย หรือด้านการกำกับดูแล

(๓) ตลาดที่มีระดับการแข่งขันต่ำและไม่มีแนวโน้มการแข่งขันที่ดีขึ้น

ข้อ ๙ ในกรณีที่ตลาดที่เกี่ยวข้องมีระดับความมีประสิทธิภาพของการแข่งขันต่ำตามข้อ ๘ ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดผู้รับใบอนุญาตที่มีลักษณะดังต่อไปนี้เพียงรายเดียวเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในตลาดที่เกี่ยวข้องนั้น

(๑) ผู้รับใบอนุญาตที่มีส่วนแบ่งตลาดตั้งแต่ร้อยละ ๔๐ ขึ้นไป หรือ

(๒) ผู้รับใบอนุญาตที่มีส่วนแบ่งตลาดตั้งแต่ร้อยละ ๒๕ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๔๐ และคณะกรรมการพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้แล้วเห็นว่าสมควรกำหนดเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ

(ก) ขนาดของกิจการโดยรวม

(ข) การควบคุมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น

(ค) ความได้เปรียบหรือเหนือกว่าทางเทคโนโลยีเมื่อเทียบกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นในตลาดที่เกี่ยวข้อง

(ง) อำนาจในการต่อรองของผู้ซื้อ

(จ) ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

(ฉ) ความหลากหลายของสินค้าหรือบริการ

(ช) การประหยัดจากขนาด

(ซ) การประหยัดจากขอบเขตการผลิต

(ฅ) การรวมตัวในแนวตั้งของธุรกิจที่ให้บริการ

(ญ) ระดับหรือแนวโน้มการกระจายและขายสินค้าที่สูง

(ฎ) ศักยภาพในการแข่งขันของคู่แข่งในตลาดอยู่ในระดับต่ำ

(ฏ) อุปสรรคในการขยายกิจการ

(ฐ) ความสามารถในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่

การพิจารณาส่วนแบ่งตลาดของผู้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงส่วนแบ่งตลาดของบริษัทย่อยของผู้รับใบอนุญาตที่เป็นผู้รับใบอนุญาตในตลาดที่เกี่ยวข้องเดียวกันด้วย

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ไม่อาจกำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดเพียงรายเดียวตามข้อ ๙ ได้เพราะเหตุที่มีผู้รับใบอนุญาตที่มีลักษณะตามข้อ ๙ หลายราย ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญแบบหลายรายร่วมกัน โดยคำนึงถึงปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(๑) การกระจุกตัวของตลาด

(๒) สินค้าและบริการที่จัดอยู่ประเภทเดียวกัน

(๓) โครงสร้างต้นทุนที่คล้ายคลึงกัน

(๔) ส่วนแบ่งตลาดที่ใกล้เคียงกัน

ในการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญแบบหลายรายร่วมกันตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจใช้เกณฑ์และปัจจัยอื่นที่ใช้กันในการพิจารณาประกอบได้ด้วยก็ได้ เช่น ความโปร่งใสตลาดในสถานะเติบโตเต็มที่หรืออิมตัว การเติบโตอย่างชะงักงันด้านอุปสงค์ อุปสงค์ของสินค้าหรือบริการ

มีความยืดหยุ่นต่ำ นวัตกรรมทางเทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เติบโตเต็มที่หรืออิ่มตัว กำลังการผลิตส่วนเกิน อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดสูง อำนาจในการต่อรองของผู้ซื้อ การแข่งขันที่มีศักยภาพ กลไกของการโต้กลับ และขอบข่ายของการแข่งขันด้านราคา เป็นต้น

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการวิเคราะห์ตามข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ พร้อมข้อเสนอ ในการกำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละตลาดที่เกี่ยวข้อง และมาตรการเฉพาะใน การกำกับดูแลเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญรวมถึง กำหนดมาตรการเฉพาะเป็นประจำทุกสองปี หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควรโดยคำนึงถึง ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดตลอดจนสภาพการแข่งขัน

ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องจัดส่งข้อมูลตามที่สำนักงานร้องขอเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และพิจารณาตามประกาศนี้ ในกรณีที่สำนักงานมีหรือได้รับข้อมูลไม่เพียงพอเพื่อประกอบการวิเคราะห์ หรือพิจารณา สำนักงานอาจใช้หลักเกณฑ์ตามหลักวิชาเศรษฐศาสตร์ในการกำหนดสมมติฐานหรือประมาณค่า ที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประกอบในการคำนวณหรือการพิจารณาก็ได้

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีผู้มีอำนาจเหนือตลาดในตลาดที่เกี่ยวข้อง ให้คณะกรรมการ พิจารณากำหนดมาตรการเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างสำหรับผู้รับใบอนุญาตที่เป็นผู้มีอำนาจ เหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญตามประกาศนี้ โดยจะต้องสอดคล้องกับสภาพอุปสรรคในการแข่งขันในตลาด ที่เกี่ยวข้อง

มาตรการเฉพาะตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง

(๑) การแยกระบบบัญชีออกจากกันในการให้บริการบางประเภท

(๒) การเปิดเผยหรือแจ้งข้อมูล

(๓) การกำหนดให้คิดต้นทุนการให้บริการใหม่

(๔) การกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าบริการบางประเภท

(๕) การกำหนดให้มีการให้บริการแก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่น

(๖) การบังคับให้แยกขายบริการ

(๗) การสั่งให้ยกเลิกหรือแก้ไขเงื่อนไขของสัญญาให้บริการ

(๘) คำสั่งให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง อันเป็นหรือ อาจเป็นการผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขัน

ข้อ ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตรายใดที่เป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญตามประกาศนี้ ให้ถือว่าเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดตามข้อ ๑๐ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน ในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๑๕ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงานจัดทำรายงานการวิเคราะห์ตามข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ พร้อมข้อเสนอในการกำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละตลาดที่เกี่ยวข้องและมาตรการเฉพาะในการกำกับดูแล เสนอต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลา ๑๘๐ วันนับตั้งแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญรวมถึงกำหนดมาตรการเฉพาะต่อไป

ข้อ ๑๖ ให้คำสั่งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๓ เรื่อง ระบุผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละตลาดที่เกี่ยวข้อง และคำสั่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ยังมีผลบังคับใช้ไปจนกว่าคณะกรรมการจะมีคำสั่งกำหนดผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญรวมทั้งมาตรการเฉพาะ ตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

พลอากาศเอก ธีเรศ ปุณศรี

ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียง

กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ